

بررسی قراردادهای اینترنتی در حمل و نقل اجناس

تالیف

محسن احمدی براتی

انتشارات قانون یار

۱۳۹۸

سرشناسه	:	احمدی براتی، محسن، ۱۳۶۹ -
عنوان و نام پدیدآور	:	بررسی قراردادهای اینترنتی در حمل و نقل اجناس/تألیف محسن احمدی براتی.
مشخصات نشر	:	تهران: انتشارات قانون یار، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۱۴۴ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۰۸۴-۹
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
یادداشت	:	کتابنامه.
موضوع	:	قراردادهای الکترونیکی — ایران
موضوع	:	Electronic contracts -- Iran
موضوع	:	کالاها — ایران — حمل و نقل
موضوع	:	Commercial products -- Transportation -- Iran
موضوع	:	بازرگانی الکترونیکی — قوانین و مقررات — ایران
موضوع	:	Electronic commerce -- Law and legislation -- Iran
رده بندی کنگره	:	۸۰۲۷۴
رده بندی دیویی	:	۵۵۰۲۰۲۸۵/۲
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۰۰۰۵۱

انتشارات قانون یار

بررسی قراردادهای اینترنتی در حمل و نقل اجناس

تألیف: محسن احمدی براتی

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۸

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۳۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۲۲۹-۰۸۴-۹

مرکز فروش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، کوچه مینا، پلاک ۲۹، طبقه سوم

۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹ - ۰۲۱۶۶۹۷۹۵۲۶

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۱
فصل اول.....	۱۳
کلیات	۱۳
مبحث اول: بررسی تجارت سنتی و تجارت الکترونیک	۱۳
گفتار اول: تجارت سنتی	۱۳
گفتار دوم: حق تجارت الکترونیک	۱۵
بند نخست: تجارت	۱۵
بند دوم: حقوق تجارت	۱۶
بند سوم: تجارت الکترونیک - تعریف و ماهیت	۱۶
بند چهارم: مزایای تجارت الکترونیک	۱۷
بند پنجم: طبقه بندی تجارت الکترونیک - انواع و ماهیت معاملات و ارتباطات	۲۱
بند ششم: تاریخچه تجارت الکترونیک	۲۲
مبحث دوم: قراردادهای الکترونیکی	۲۳
گفتار نخست: تشکیل قرارداد الکترونیک	۲۳
گفتار دوم: تعریف و ماهیت قرارداد الکترونیکی	۲۴
بند نخست: تعریف قرارداد الکترونیکی	۲۴
بند دوم: ماهیت قراردادهای الکترونیکی	۲۶
گفتار سوم: انعقاد قراردادهای الکترونیکی	۲۷
بند اول: اعتبار قراردادهای الکترونیکی	۲۸
بند دوم: زمان و مکان وقوع عقد	۲۸
بند چهارم: سیستم های فاقد نص	۳۲
گفتار چهارم: چگونگی اعمال قواعد عمومی در قرارداد الکترونیکی	۴۲
بند اول: ماهیت قراردادهای الکترونیکی	۴۳
گفتار دوم: مفهوم فنی ارسال و دریافت	۴۸

فصل دوم..... ۵۱

قرارداد های الکترونیکی ۵۱

مبحث اول: زمان ارسال و دریافت داده پیام ۵۲

گفتار اول: اهمیت تشخیص زمان ارسال و دریافت داده پیام ۵۲

گفتار دوم: معیارهای تشخیص زمان ارسال و دریافت داده پیام ۵۴

بند نخست: در حقوق ایران ۵۵

بند دوم: در مقررات بین المللی ۵۹

مبحث دوم: مکان ارسال و دریافت داده پیام متضمن ایجاب و قبول ۶۳

گفتار اول: اهمیت تشخیص مکان ارسال و دریافت داده پیام ۶۳

گفتار دوم: معیارهای تشخیص مکان ارسال و دریافت داده پیام ۶۴

بند نخست: در حقوق ایران ۶۴

بند دوم: در مقررات بین المللی ۶۵

مبحث سوم: ایجاب الکترونیکی ۶۷

گفتار اول: مفهوم ایجاب الکترونیکی ۶۷

گفتار دوم: مدت اعتبار ایجاب الکترونیکی ۷۰

گفتار سوم: آیا مخاطبان ایجاب الکترونیکی باید معین باشند ۷۲

گفتار چهارم: مشروعیت موضوع ایجاب الکترونیکی ۷۵

بحث چهارم: زمان و مکان تشکیل قرارداد الکترونیکی ۷۸

گفتار نخست: نتایج تعیین زمان و مکان تشکیل قرارداد ۷۹

بند اول: نتایج تعیین زمان تشکیل قرارداد ۷۹

بند دوم: نتایج تعیین مکان تشکیل قرارداد ۸۰

گفتار دوم: تعیین زمان و مکان تشکیل عقود غائبین ۸۱

بند اول: نظریه اعلام قبول ۸۱

بند دوم: نظریه ارسال قبول ۸۱

بند سوم: نظریه وصول قبول ۸۱

بند چهارم: نظریه اطلاع از قبول ۸۲

گفتار سوم: زمان و مکان ارسال و دریافت داده پیام ها ۸۲

۸۳..... بند نخست: زمان ارسال و دریافت داده پیام ها

فصل سوم..... ۸۹

۸۹..... حمل و نقل زمینی کالا

۸۹..... مبحث اول: متصدی حمل و نقل و مسئولیت آن

۸۹..... گفتار نخست: تاریخچه و اهمیت حمل و نقل زمینی کالا

۹۱..... گفتار دوم: تعریف متصدی حمل و نقل

۹۴..... گفتار سوم: وظایف متصدی حمل و نقل

۹۵..... گفتار چهارم: مسئولیت متصدی حمل و نقل

۹۵..... بند نخست: تعریف مسئولیت

۹۶..... بند دوم: انواع مسئولیت متصدی

۱۰۱..... گفتار پنجم: مبنای مسئولیت متصدی حمل و نقل زمینی

۱۰۱..... بند نخست: تعهد به وسیله

۱۰۵..... بند دوم: تعهد به نتیجه

۱۰۵..... گفتار ششم: وظایف و مسئولیت ارسال کننده

۱۰۶..... گفتار هفتم: وظایف و مسئولیت گیرنده کالا (مرسل گیرنده)

۱۰۷..... گفتار هشتم: انواع سیستم حمل و نقل کالا در تجارت بین المللی

۱۰۸..... مبحث دوم: حمل و نقل و شیوه های آن

۱۰۹..... گفتار اول: کنوانسیون CMR

۱۱۰..... بند اول: قلمرو اجراء کنوانسیون CMR

۱۱۰..... بند دوم: محدودیت های کنوانسیون

۱۱۱..... بند سوم: ویژگی های متصدی حمل و نقل

۱۱۶..... گفتار دوم: حمل و نقل سراسری

۱۱۸..... بند دوم: حمل و نقل مرکب (ترابری چند نوعی)

۱۲۰..... بند سوم: حمل و نقل به روش کریر- ترانس شپمنت

۱۲۲..... مبحث سوم: خصوصیات و ماهیت حقوقی قرارداد حمل و نقل و بارنامه

۱۲۲..... گفتار اول: قرارداد حمل و نقل

۱۲۳..... بند اول: اجاره دانستن قرارداد حمل و نقل

- بند دوم: ودیعه دانستن قرارداد حمل و نقل ۱۲۴
- بند سوم: جعاله دانستن قرارداد حمل و نقل ۱۲۵
- بند چهارم: مقاطعه دانستن قرارداد حمل و نقل ۱۲۶
- گفتار دوم: بارنامه ۱۲۷
- بند اول: تعریف بارنامه ۱۲۸
- بند دوم: انواع بارنامه متداول در حمل و نقل ۱۳۰
- بند سه: صدور بارنامه ۱۳۴
- بند چهارم: مندرجات بارنامه ۱۳۵
- بند پنجم: رژیم حقوقی حمل بر بارنامه ۱۳۵
- گفتار سوم: اثر قرارداد الکتریکی در حمل و نقل زمینی کالا ۱۳۷
- منابع و مآخذ ۱۴۱

پیشگفتار

بدون شك ما امروز در دوره ای متفاوت با گذشته به سر می‌بریم و تغییر و تحول دائمی با سرعتی غیر قابل پیش بینی، به واقعیت انکارناپذیر و اساسی حیات اجتماعی بدل شده است. آنچه که زمینه چنین تغییر و تحولات ژرف و شگرفی را پدید آورده و این برهه از تاریخ را واجد برجستگی و اهمیت فوق‌العاده‌ای ساخته، دستاوردهای تکنولوژیک جدید و متأخر بشری است. انقلاب ارتباطی - اطلاعاتی سده بیست و یک را باید بسیار فراتر از صرف الکترونیکی کردن رابطه انسان‌ها - است. تکنولوژی‌های نوین ارتباطی و اطلاعاتی، با فراهم آوردن امکان پیدایی «جامعه شبکه‌ای» که افراد و جوامع در قالب‌های تازه، هویت‌های تازه بخشیده، نه تنها قواعد و قوانین حاکم بر ارتباط و تعامل میان انسان‌ها، بلکه دیدگاه ما را نسبت به خود، دیگران و جهان تغییر داده است. بنابراین با وجود این تفاوت و ایجاد تبادل اطلاعات در فضای مجازی و پیدایش خدمات الکترونیکی، قرارداد های الکترونیک نیز به وجود آمد و تعامل افراد در فضایی جدید شکل گرفت. با توجه به گسترش این نوع قرارداد ها و انعقاد آن در فضای مجازی حتی با مسافت های مختلف این نیاز احساس شد که در همه شعوق و ملات افراد این امکان برقرار شود لذا نگارنده بر این فرض استوار است که با توجه به قرارداد حمل و نقل زمینی کالا و گاه‌ا مسافت های متفاوت افراد می توان این گونه از قرارداد ها نیز الکترونیکی شد و در فضای مجازی منعقد شود و درخواست حمل و نقل داده شود. بنابراین اگر این امکان مهیا شود تحت حمل و نقل زمینی کالا نیز توسعه و گسترش خواهد یافت. امروزه باید پذیرفت که با گسترش میل ارتباط از راه دور، جهان به دهکده ای تبدیل شده که در آن انعقاد قرارداد به عنوان یکی از رابطه مورد نیاز نمی تواند همواره از طریق ارتباط مستقیم و فیزیکی انجام گیرد. توسعه بکارگیری وسایل نوین فناوری اطلاعات در انعقاد قرارداد و تردید در اعتبار و صحت قراردادهای الکترونیکی، قانونگذاران کشورهای مختلف و سازمانهای منطقه ای و بین المللی را بر آن داشته است که در جهت تنظیم و قانونمند کردن روابط کاربران اینترنت به تکاپو افتاده و قوانین و مقررات متنوعی را در این زمینه وضع نمایند. رواج استفاده از ابزار الکترونیکی در معاملات و تنوع روشهای انعقاد قرارداد از این طریق، ضرورت بررسی نحوه انعقاد و شرایط اساسی شکل گیری این نوع از قراردادها را روشن